

О.БАЯРЖАРГАЛ
ХСИС-ийн Шүүхийн
шийдвэр гүйцэтгэлийн
сургуулийн Нийгмийн
ажлын тэнхимийн
ахлах багш, ахмад

ХОРИХ БАЙГУУЛЛАГАД ЯВУУЛАХ НИЙГЭМШҮҮЛЭХ АЖЛЫН ХЭЛБЭР, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Гэмт хэрэг үйлдэж гэм буруутай нь шүүхээр тогтоогдон хорих ял эдэлж байгаа хүмүүсийн дунд нийгэмшүүлэх ажлыг эрх зүйн орчинд тусгасан хэлбэрээр явуулахад онолын үндэлслэл, шинжлэх ухаанч хандлага зайлшгүй шаардлагатай болох нь улам бүр нотлогдсоор байна.¹

Ерөнхий нийгмийн ажлын практикт нийгмийн ажлын үйлчилгээг дараах үе шатуудаар үзүүлдэг. Эдгээр үе шатууд нь нийгмийн ажлын үйлчлүүлэгч болох хувь хүн, бүлэг, гэр бүлтэй ажиллахад хэрэглэгдэнэ. Харин байгууллага, олон нийтгүй ажиллахад дээрх үе шатуудыг ашиглах хэдий ч зарим нэгэн үе шат өөрчлөгддөг болохыг анхаарах хэрэгтэй.

¹ А.Лхагва, М.Ганхүү “Хорих ял эдлэгсдийг хүмүүжүүлэх, нийгэмшүүлэх ажлын зохион байгуулалт, эрх зүйн зохицуулалтын зарим асуудал” УБ 2015 он

1. Үйлчлүүлэгчтэй

анхны уулзалт хийж, харилцаа холбоо тогтоох үе шат:

Нийгмийн ажлын үйлчилгээ үзүүлэхийн тулд үйлчлүүлэгчтэй уулзаж, харилцаа холбоо тогтооно. Хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны нийгмийн ажилтны хувьд үйлчлүүлэгч нь тухайн байгууллагад хоригдогч хувь хүн, бүлэг юм. Ял эдэлж буй эдгээр хувь хүн нь дараах байдлаар нийгмийн ажилтны үйлчлүүлэгч болно. Үүнд: а) хоригдогч өөрийн хүсэлтээр нийгмийн ажилтанд хандаж үйлчлүүлэгч болох, б) бусад мэргэжилтэн, албан хаагч болон байгууллагын санал хүсэлтийн дагуу нийгмийн ажилтан нь хоригдогчтой уулзаж, үйлчлүүлэгчээ болгох. Эхний тохиолдолд хоригдогч сайн дурын үндсэн дээр өөрөө нийгмийн ажилтанд хандаж байгаа тул уулзаж, харилцаа тогтоох нь тийм ч хүндрэлтэй биш байна. Харин хоёр дахь тохиолдолд бусдын санал хүсэлтийн дагуу нийгмийн ажилтан тухайн хоригдогчтой уулзаж, холбоо тогтоох шаардлагатай болдог. Ийм нөхцөлд зарим хоригдогч нь нийгмийн ажилтантай уулзаж, өөрт нь нийгмийн ажлын үйлчилгээ үнэхээр шаардлагатай гэдгийг хүлээн зөвшөөрдөг бол, зарим нь түүнийг огт хүлээн зөвшөөрдөггүй. Тиймээс бусдын шахалтаар нийгмийн ажлын үйлчлүүлэгч болж буй хоригдогчтой харилцаа холбоо тогтоох нь амаргүй

байх болно. Нийгмийн ажилтан шүүмжилсэн, буруутгасан өнгө аясаар хэзээ ч хандаж болохгүй. Ойлгож, хүндэтгэн, хэрэгцээг нь мэдэрч харилцсанаар тухайн хоригдогч өөрийн асуудал, санаа бодлоо хуваалцах болно.

Энэ үе шатанд үйлчлүүлэгч болон нийгмийн ажилтны хооронд харилцан итгэлцэл бүхий харилцаа холбоо бий болсон байх ёстой. Өөрөөр хэлбэл, нэг талаас үйлчлүүлэгч болох хоригдогч нь нийгмийн ажилтанд итгэх, нөгөө талаас нийгмийн ажилтан нь үйлчлүүлэгчид мэргэжлийн үйлчилгээ шаардлагатайг бодитойгоор ойлгуулна гэсэн үг.

Нийгмийн ажлын үйлчилгээний эхний үе шат амжилттай бус болох тохиолдолд дараагийн үе шатууд хэрэгжихэд хүндрэлтэй байх болно. Тиймээс үйлчлүүлэгчтэй харилцаа холбоог үр дүнтэй, амжилттай тогтоох хэрэгтэй. Хорих ангийн нийгмийн ажилтан нь хоригдогчдод нэн түрүүнд шийдвэрлэвэл зохих ямар асуудал тулгараад байгааг, мөн нийгмийн ажлын үйлчилгээ шаардлагатай эсэхийг анхны уулзалтаар тодорхойлно.

Анхны уулзалтыг зохион байгуулахын тулд тодорхой бэлтгэл шаардлагатай байдаг. Тухайн үйлчлүүлэгч болон түүнд тулгамдсан асуудалтай холбоотой мэдээллийг тоо бүртгэлээс болон бусад хүмүүс, албан хаагчдаас боломжийн хэрээр

авч судалсан байх (асуудлыг улам хурцатгаж, дэвэргэж болохгүйг анхаарах, нийгмийн ажилтны ёс зүйн хэм хэмжээг мөрдөж ажиллах), уулзалтын хөтөлбөрийг боловсруулсан байх, ярилцах зүйлстэй холбоотой асуултуудыг урьдчилан бэлтгэх, үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагатай нь тогтоогдвол дараагийн уулзалтыг хэзээ хийж болохыг урьдчилан тодорхойлсон байх гэх мэтчилэн зүйлсийг анхаарна.

2. Мэдээлэл цуглуулж, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх:

Нийгмийн ажлын үйлчилгээний эхний үе шатанд үйлчлүүлэгчид тулгамдаад байгаа асуудлыг илрүүлж, нийгмийн ажлын үйлчилгээ шаардлагатай эсэхийг тодорхойлсны дараа тухайн асуудалтай холбоотой бүхий л мэдээллийг цуглуулж, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийнэ. Туршлагагүй зарим нийгмийн ажилтны хувьд нөхцөл байдлын үнэлгээг зөвхөн мэдээлэл цуглуулахаар хязгаарлан ойлгодог. Гэтэл үнэн хэрэгтээ дараах зүйлсийг хийх шаардлагатай байдаг. Үүнд: а) шаардлагатай мэдээллийг, б) холбогдох хүмүүс болон эх сурвалжаас, в) тодорхой аргыг ашиглан цуглуулж, г) түүндээ анализ дүгнэлт хийснээр нөхцөл байдлын үнэлгээ төгс утгаараа хийгдэнэ.

Нөхцөл байдлын үнэлгээ хийхийн тулд хоригдогчийн тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэхтэй

холбоотойгоор ямар мэдээлэл цуглуулах шаардлагатайг тодорхойлох нь чухал. Тулгамдаад байгаа асуудлын мөн чанар, түүнд үзүүлэх үйлчлүүлэгчийн хариу үйлдэл, орчны нөлөө, асуудлыг шийдвэрлэхтэй холбоотой хувь хүний чадвар, боломж, нөөц эх сурвалжууд зэрэг мэдээллийг цуглуулна.

Шаардлагатай мэдээллийн жагсаалтыг гаргахад тухайн нийгмийн ажилтны ашиглах онолын үзэл баримтлал, хорих ангийн дэглэмийн ялгаатай байдлаас хамааран үзүүлдэг үйлчилгээний төрөл, чиглэл гэх мэт зүйлс нөлөөлж болно. Тухайлбал, нийгмийн ажилтан давуу талд тулгуурлах онолын үзэл баримтлалыг практик үйл ажиллагаандаа ашиглах бол хоригдогч, түүний хүрээлэн буй орчин дахь давуу тал, нөөц боломжийн (хувь хүний авьяас чадвар, давуу талууд, гэр бүл, найз нөхдийн дэмжлэг туслалцаа гэх мэт) талаар мэдээллийг голлон цуглуулж, дүн шинжилгээ хийнэ. Харин асуудалд тулгуурлах онолын үзэл баримтлалыг үндэс болговол тухайн хоригдогчийн сул талууд, нөлөөлж буй сөрөг хүчин зүйлс, саад бэрхшээл зэргийг голлон судлах жишээтэй.

Хорих ангийн дэглэмийн ялгаатай байдлаас хамааран хоригдогчид үзүүлэх үйлчилгээний төрөл хэлбэр өөр өөр байж болох

талтай. Тухайлбал, жирийн дэглэмтэй хорих ангид ял эдэлж байгаа хоригдогчийн хувьд нийгмийн ур чадваруудад суралцах сургалт нээлттэй байх бол онцгой болон чанга дэглэмтэй хорих ангийн хоригдогчид ийм боломж хаалттай байна гэсэн үг. Тиймээс хорих анги, шийдвэр гүйцэтгэх албаны нийгмийн ажилтан нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх мэдээлэл цуглуулахдаа эдгээр байдлыг тооцох шаардлагатай.

Нийгмийн ажлын үйлчилгээ үзүүлэхийн тулд бодит нөхцөл байдлыг сайтар судлах нь чухал бөгөөд үүнд шаардлагатай мэдээллүүд нь үнэн зөв бодитой байх асуудал ч хамаарагдана. Мэдээллийн эх сурвалж нь үйлчлүүлэгч өөрөө байхаас гадна түүний гэр бүл, найз нөхөд, хамт ажиллагсад, эмчлэгч эмч, сэтгэл зүйч, харуул хамгаалалтын ажилтнууд, сургуулийн багш, хорооны нийгмийн ажилтан гэх мэтчилэн байж болно.

Эдгээрийн зэрэгцээ албан байгууллагын тодорхойлолт, эрүүл мэндийн үзлэгийн дүгнэлт, хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанд анх ирэхэд нь хүлээн авах үеийн бүртгэл мэдээлэл, тухайн хоригдогчийн үйлдсэн хэргийн талаарх хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр цацагдсан мэдээлэл, хэрвээ дэглэм өөрчлөгдөж, шилжиж ирсэн тохиолдолд өмнө нь ял эдэлж байсан хорих ангийн нийгмийн ажилтны тодорхойлолт зэрэг бичиг

баримтууд нь мэдээллийн эх сурвалж болно.

Гадаадын зарим орны туршлагаас авч үзвэл хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албань хоригдогчийг анх хүлээж авахдаа хувийн намтар түүх, ерөнхий анкетийг бүртгэхийн зэрэгцээ эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж карт нээх, боловсролын түвшин, чадварыг үнэлэх тест бөглүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдлыг тодорхойлох, дасан зохицох чадварыг үнэлэх зэргээр тодорхой мэдээллүүдийг бүрдүүлдэг бөгөөд нийгмийн ажилтан тухайн хоригдогчид үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагатай тохиолдолд тэдгээрийг ашиглах боломжтой байдаг.

Мэдээллийг дээр өгүүлсэн эх сурвалжуудаас дараах аргуудаар цуглуулах боломжтой. Үүнд:

- Ганцаарчилсан ярилцлага хийх

- Янз бүрийн сорил, тест ашиглах

- Бодит болон хийсвэр нөхцөлд ажиглах

- Асуулга бөглүүлэх

- Холбогдох бичиг баримтуудыг уншиж, судлах

- Эко зураглал, генограм, амьдралын түүхийн тор, нийгмийн дэмжлэгийн сүлжээний тор, нэгдмэл загвар гэх зэрэг тодорхой зорилго бүхий мэдээлэл цуглуулах техникүүдийг ашиглаж болно.

Мэдээлэл цуглуулж, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх үе шатанд үйлчлүүлэгчид тулгамдаад байгаа асуудлын мөн чанар, түүнд үзүүлж буй үйлчлүүлэгчийн хариу үйлдэл, тухайн асуудлыг шийдвэрлэхтэй холбоотой үйлчлүүлэгчийн чадвар, боломж, нөөц, дэмжлэг тусалцаа зэрэг бүхий л мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, чухам ямар үйлчилгээ тухайн үйлчлүүлэгчид тохиромжтой болох нь тодорхой болсон байдаг. Өөрөөр хэлбэл, үйлчилгээний ерөнхий зорилго, чиглэл тодорхойлогдсон байна.

3. Үйлчилгээний төлөвлөгөө боловсруулж, гэрээ байгуулах:

Нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх үе шатанд тухайн үйлчлүүлэгч, түүний тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэхтэй холбоотой бүхий л мэдээлэл, үйлчлүүлэгчийн хэрэгцээ, үзүүлэх үйлчилгээний чиглэл тодорхой болсон байх тул тэдгээрийг ашиглан цаашид хэрэгжүүлэх нийгмийн ажлын үйлчилгээний төлөвлөгөөг боловсруулна. Нийгмийн ажлын зарим ном, сурах бичигт үйлчилгээний төлөвлөгөө боловсруулах үйл явцыг нөхцөл байдлын үнэлгээний нэг хэсэг буюу хамт нэг үе шатанд авч үзсэн байдаг. Гэвч ихэнх тохиолдолд төлөвлөгөө боловсруулах үе шатыг тусад нь авч үзсэн байдаг бөгөөд энэ нь практикийн хувьд илүү ач холбогдолтой юм.

Үйлчилгээний төлөвлөгөө боловсруулахад тулгамдаад байгаа асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд тухайн үйлчлүүлэгчийн онцлогт тохируулан, түүнд байгаа нөөц боломжуудыг ашиглан, үйлчлүүлэгчийн хүсч буй зүйл буюу тавьсан зорилгодоо хүрэх хамгийн оновчтой, үр дүнтэй арга замыг сонгох нь чухал. Зорилгодоо хүрэхийн тулд хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагаанаас хүлээж буй тодорхой үр дүнгээс гадна өөр гарч болох бусад үр дүнг тооцоолж, төлөвлөгөөндөө тусгах хэрэгтэй. Төлөвлөгөө боловсруулах үе шатанд нийгмийн ажилтан нь үйлчлүүлэгчтэй хамтран дараах зүйлсийг хийнэ. Үүнд:

- Үйлчилгээний зорилгыг оновчтой, тодорхой байдлаар томъёолох

- Зорилгодоо хүрэх арга замуудыг тодорхойлох

- Хэн, юу хийхийг тодорхой болгох

- Тэдгээр зүйлсийг ямар хугацаанд хийж гүйцэтгэхийг тодорхойлох

- Хэзээ хувилбарт төлөвлөгөө шаардлагатай болохыг тодорхойлох

- Шаардлагатай нөөц, эх сурвалжуудыг тодорхойлох

- Үйлчилгээг хэзээ дуусгавар болгохыг тодорхойлох

Хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны нийгмийн ажлын

үйлчилгээний хувьд дэглэмийн онцлог, ялгаатай байдлаас хамааран хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, арга, ашиглах нөөц боломж, хугацаа зэргийг тохиромжтой байдлаар тодорхойлох хэрэгтэй. Ерөнхий нийгмийн ажлын практикт нийгмийн ажилтан, үйлчлүүлэгчийн хамтын ажиллагаа чухал байдаг. Тухайлбал, үйлчлүүлэгчийн хүсэл, хэрэгцээ, үйлчилгээний зорилгыг нийгмийн ажилтан, үйлчлүүлэгч хоёр хамтран зөвшилцөж, тодорхойлдог. Харин хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны нийгмийн ажлын үйлчилгээний хувьд тодорхой тохиолдолд нийгмийн ажилтан байгууллагын зорилго, чиглэл, үйл ажиллагаа болон нийгмийн хэрэгцээ шаардлагын улмаас үйлчлүүлэгчийн өмнөөс үйлчилгээний хэрэгцээ, зорилго, үйл ажиллагааг бие даан, эсвэл мэргэжил нэгт нөхдийн хамт тодорхойлж болно. Хэдийгээр сайн дурын бус үйлчлүүлэгч байж болох ч шаардлагатай тохиолдолд хоригдогчдыг нийгэмшүүлэхэд чиглэсэн албадан сургалтад хамруулах, хөдөлмөр эрхлүүлэх зэрэг интервенцийг төлөвлөгөөндөө тусгана гэсэн үг.

Нийгмийн ажлын үйлчилгээг төлөвлөхийн тулд ял эдлэх нийт хугацаа, тухайн хорих ангид байх хугацаа, үйлдсэн гэмт хэргийн төрөл хэлбэр, нас, хүйс зэргийг харгалзан үзнэ. Эхний 1-3 дах уулзалтууд ихэвчлэн судлах, нөхцөл байдлыг

үнэлэхэд чиглэгдэнэ. Харин асуудлыг шийдвэрлэх буюу үйлчилгээ үзүүлэх уулзалтын тоо нь тухайн хоригдогчийн асуудал, орчны нөхцөл байдлаас хамааран янз бүр байна.

Гэрээ байгуулах нь сайн дурын үйлчлүүлэгчийн хувьд өөрийн хүсч буй зорилгодоо хүрэхийн тулд, харин сайн дурын бус үйлчлүүлэгчийн хувьд хэдийгээр нийгмийн хэрэгцээ шаардлагыг хангах, улмаар эцсийн дүнд өөрт нь үр ашигтай байх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд тодорхой үүрэг хариуцлага хүлээж, түүндээ эзэн болоход тустай байх болно. Үйлчилгээний төлөвлөгөөний нэлээдгүй зүйлсийг гэрээний маягтад тусган оруулдаг. Тухайлбал, үйлчилгээний зорилго; хэн, юуг, ямар хугацаанд хэрэгжүүлэх шаардлагатай; үйлчилгээний үр дүнг хэрхэн тооцох гэх мэтчилэн. Үйлчлүүлэгчтэй хийх гэрээний маягтын олон янзын загвар байдаг бөгөөд хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь дэглэмийн ялгаатай байдлаа харгалзан өөрийн гэсэн нэгдсэн загварыг ашиглах хэрэгтэй.

4. Төлөвлөгөөний дагуу үйлчилгээ үзүүлэх (интервенци) ба мониторинг хийх:

Интервенци гэдэг нь нийгмийн ажлын үйлчилгээний хүрээнд тавьсан зорилгоо биелүүлэхийн тулд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг хэлнэ.

Тэдгээр үйл ажиллагаа нь үйлчилгээний зорилгоос хамааран янз бүр буюу маш өргөн хүрээтэй байна. Тухайлбал, хоригдогчийн зан үйлийг өөрчлөх буюу сөрөг зан үйлийг бууруулах эсвэл өөрийнх нь эерэг зан үйлийг улам батжуулж, хөгжүүлэх, шинэ зан үйлийг хэвшүүлэх; амьдрах арга ухаанд сургах; тодорхой үйлчилгээ авахад гэр бүлд нь дэмжлэг тусалцаа үзүүлэх; уур бухимдлаа зохицуулж сурах сургалтад хамруулах; өрхийн төсөв, тооцоо хийж сургах; асуудлыг даван туулах чадварт сургах; мэргэжлийн чиг баримжаа олгох; тодорхой түвшний боловсрол эзэмшүүлэх гэх мэтчилэн. Эдгээрээс гадна интервенци нь үйлчлүүлэгчтэй зөвхөн ярилцаж, түүнийг сонсож, оорийн үзэл бодлоо илэрхийлэх хэлбэрээр ч байж болно. Ингэснээр тухайн үйлчлүүлэгч аливаа зүйлийг өөрөөр бодож, олж харахад тусалсанаар түүний амьдралын шинэ хуудсыг ч нээж өгч чадна.

Хорих анги, шийдвэр гүйцэтгэх албаны нийгмийн ажилтнууд болон холбогдох байгууллагын мэргэжилтнүүдтэй хамтран тодорхой интервенцүүдийг хөтөлбөр байдлаар боловсруулан хэрэгжүүлэх боломжтой. Жишээ нь, Нийгмийн харилцаанд ороход шаардлагатай ур чадварыг хөгжүүлэх хөтөлбөр, Хорт зуршлаас татгалзуулах хөтөлбөр, Суурь боловсрол олгох хөтөлбөр, Мэргэжлийн боловсрол олгох

хөтөлбөр гэх мэтчилэн. Гэхдээ эдгээр инвервенцийн хөтөлбөрүүд нь хорих ангийн дэглэм тус бүрт өвөрмөц онцлогтойгоор хэрэгжих шаардлагатай байж болно. Тиймээс дэглэм тус бүрт ялгаатай байдлаар ашиглах боломжтой хувилбаруудыг боловсруулах нь чухал.

5. Үйлчилгээний үр дүнг үнэлж, үйлчилгээг төгсгөх:

Үйлчилгээг үзүүлж дуусах үед үйлчлүүлэгчид гарсан өөрчлөлт, үйлчилгээний үр дүнг үнэлнэ. Эцсийн үнэлгээг хийх нь үйлчилгээний үр дүнг тооцохоос гадна дараагийн удаа ижил төстэй асуудалтай өөр үйлчлүүлэгчид тус үйлчилгээг үзүүлэхэд юуг анхаарах, цаашид хэрхэн сайжруулах зэргийг тодорхойлох ач холбогдолтой. Үйлчилгээг үнэлэхэд тоон, чанарын, объектив, субъектив үнэлгээний аргууд, стандартчилагдсан сорил, тест, өөрийн үнэлгээ, эргэцүүлэл гэх мэтчилэн олон төрлийн аргыг ашиглаж болно.

Үйлчилгээний үр дүнг тодорхойлсоны дараа үйлчилгээг төгсгөнө. Зарим байгууллагын хувьд үйлчилгээг төгсгөх сүүлийн уулзалтын үеэр үйлчилгээний үр дүнг тодорхойлж, үйлчлүүлэгчид гарсан өөрчлөлт ахиц дэвшлийн талаар болон цаашид үйлчлүүлэгч хэрхэн бие даан асуудлаа шийдвэрлэх, шаардлагатай тохиолдолд нийгмийн ажилтанд дахин хандаж болох тухай ярилцдаг.

Үйлчилгээг төгсгөх талаар эртнээс бэлтгэлтэй байх хэрэгтэй. Өөрөөр хэлбэл, үйлчилгээний явцад үйлчилгээ тодорхой хугацаатайгаар үргэлжлэх бөгөөд үйлчилгээ дуусахад хэр хугацаа үлдэж байгааг сануулж байх нь зүйтэй. Үйлчилгээг төгсгөх уулзалтын хөтөлбөртөө нийгмийн ажилтан, үйлчлүүлэгч хоёр үйлчилгээний үр дүн, үйлчлүүлэгчид гарсан ахиц дэвшлийн талаар ярилцахын зэрэгцээ харилцан бие биедээ талархлын үг хэлэх, дурсгалын зүйл өгөх зэрэг зүйлсийг оруулж болно.

Дүгнэлт:

Дээрх зүйлээс та бүхэн тодорхой нэг салбарын нийгмийн ажлын үйлчилгээнд ашиглах интервенцийн бэлэн жор гэж байдаггүйг ойлгосон бизээ. Хэдийгээр ерөнхий нийтлэг хэрэглэгддэг интервенци байж болох ч үйлчлүүлэгчийн онцлог, өвөрмөц байдал, түүний ялгаатай орчин болон нөхцөл байдал, мэргэжилтний ур чадвар, үйлчилгээг үзүүлэх орчин зэрэг олон хүчин зүйлээс шалтгаалан шууд таарч тохирох интервенци гэж бараг л үгүй. Тиймээс ямар ч салбарын нийгмийн ажилтан өөрийн үйлчлүүлэгчид тохирох өвөрмөц интервенцийг оновчтой сонгож, тохиргоо хийн, хэрэгжүүлэх хэрэгтэй. Хэрвээ та мэргэжлээрээ төдийлөн туршлагажаагүй байгаа бол үүнийг туршлагатай нийгмийн

ажилтнууд, ахлах нийгмийн ажилтнууд эсвэл мэргэжлийн зөвлөлөөр хамтран хэлэлцэж хийх нь тохиромжтой байх болно.

өөрийн үнэлгээ хийлгэх гэх мэт аргуудыг хэрэглэж болно.

Интервенцийг хэрэгжүүлэх явцдаа түүний тохиромжтой байдал, үйлчлүүлэгчид гарч буй ахиц өөрчлөлт, үр дүнтэй байдлыг үнэлэх нь нийгмийн ажлын үйлчилгээний нэгэн чухал үйл явц юм. Явцын үнэлгээ буюу мониторингийг хэзээ, ямар аргаар хийхийг үйлчилгээний төлөвлөгөөнд тусгасан байдаг. Нийгмийн ажлын үйлчилгээг үзүүлэх явцад мониторингийг хэд хэдэн удаа хийж болох бөгөөд энэ нь үйлчилгээг өөрчлөх шаардлагатай эсэх, эсвэл үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх боломжтойг тодорхойлж өгнө. Ихэнх тохиолдолд үйлчилгээний ерөнхий хугацаанаас хамааран, үйлчилгээг тогтвортой үзүүлж эхэлснээс хойш 1-2 долоо хоногийн дараа эхний мониторинг хийх боломжтой. Мониторинг хийхэд хэрэглэдэг ерөнхий аргуудын зэрэгцээ үзүүлж буй үйлчилгээтэй уялдуулан өвөрмөц аргуудыг ашиглаж болно. Тухайлбал, үйлчлүүлэгчийн харилцааны ур чадварыг сайжруулах интервенцийг хэрэгжүүлсэн бол тухайн үйлчлүүлэгч бусадтай хэрхэн харилцаж байгааг бодит нөхцөлд ажиглаж, тэмдэглэл хөтлөх; харилцааны ур чадвараа хэрхэн ажиглаж, дадал хэвшил болгож байгаа талаар асуулга бөглүүлж,